

Omø d. 30. april, 2011

HØRINGSSVAR – Nationalpark i det sydfynske øhav

Sammenslutningen af Danske Småøer er af sydfynske kommunalpolitikere blevet opfordret til, at vi også forholder os til en sydfynsk nationalpark.

Indledningsvis vil vi dog fortælle om vores forening. Vi er interesseorganisation for 27 småøers beboerforeninger, der iblandt de sydfynske småøer. Vores medlemsøer er fordelt i 19 kommuner og 4 regioner. Vi har ikke tradition for at blande os i lokale og regionale problemstillinger, med mindre de er af overordnet principiel karakter, eller hvis de lokale beboerforeninger beder om det. I tilfældet med debatten om en eventuel nationalpark i det sydfynske øhav har de sydfynske øers beboerforeninger valgt selv at gøre deres stemme gældende i debatten. Således valgte de sydfynske øer, Martin Jørgensen, Skarø og Mogens Windeleff, Lyø, som øernes repræsentanter i nationalparksundersøgelsens styregruppe. Det arbejde, som de har lagt, anser vi for at være de fynske øers primære bidrag til debatten.

Men i det følgende vil vi præsentere nogle af vores betragtninger, hvad angår en nationalpark.

De små øer og oplevelsesøkonomi

Vi mener, at de små øer har et uforløst potentiale i fht. at skabe og sikre arbejdspladser indenfor den sektor, der kaldes oplevelsesøkonomi. Allerede i dag nyder de små øer godt af at være omgærdet af stor interesse. Turisterne er altafgørende for, at en købmand også kan holde åbent i vintermånederne til fordel for helårssamfundet, turisterne er med til at styrke færgernes og havnenes økonomi, og selvfølgelig er de altafgørende for de øboere, der lever af at tilbyde overnatning og bespising. Flere øboere producerer fødevarer specialiteter af høj kvalitet baseret på lokale råvarer, en nationalpark vil også i den sammenhæng kunne styrke interesse og efterspørgslen efter disse varer. Efter vores mening så er det ikke nødvendigvis flere turister, der er målet, men at øboerne skal være bedre til at tjene penge på de turister, der kommer. Vi tvivler på, at det er i de små øers interesse at være genstand for masseturisme.

Restriktioner i en nationalpark

Vi har naturligvis fulgt debatten, og det er tydeligt, at især landbruget frygter, at en nationalpark vil bane vejen for yderligere restriktioner i udøvelse af landbrugserhverv. Vi tror også på, at vilkårene

for landbrug i miljøfølsomme naturområder i fremtiden vil skærpes. Men vi tror også på, at restriktioner vil komme uanset om man ligger i en nationalpark eller ej. En skærpelse af naturbeskyttelsesprogrammer som Natura 2000 og Ramsar eller vandmiljøplaner vil også i fremtiden være en udfordring for det konventionelle landbrug, også selvom Sydfyn ikke bliver en nationalpark.

En nationalpark handler vel om mere end simpel markedsføring af Sydfyn – det handler vel også om en beskyttelse af såvel natur- som kulturhistoriske værdier. Hvad angår naturbeskyttelse, så går en forventet øget turisme dårligt i spænd med ønsker om at værne om naturen. Det må og skal være nødvendigt at styre turismen uden om de mest følsomme områder. Men en nationalpark må også respektere øboeres traditioner for fiskeri, jagt og andre af de friluftaktiviteter, der er typiske for en øbo. Det vil være uhensigtsmæssigt, hvis disse traditioner må indskrænkes som følge af restriktioner pga. en øget turisme.

Helårssamfundene er vores sag

Det der efter vores mening er det unikke ved det sydfynske øhav er tilstedeværelsen af de små helårssamfund på øerne. Hvis de små øer bliver til tomme kulisser, så vil de miste deres attraktivitet. Derfor er det vigtigt, at kommunerne og nationalparken ser det som sin vigtigste opgave netop at sikre de små helårssamfund. Det betyder efter vores mening, at man ikke bare skal stræbe efter flere arbejdspladser indenfor turismeerhvervet, men at man skal have en mere helhedsorienteret tilgang til udvikling af de små samfund. Erhverv på øerne er meget mere end blot turisme. Man kan frygte, at en nationalpark vil gøre det endnu mere attraktivt erhverve sig en ejendom på de små øer til fritidsbrug. Hvis det går som man forventer, at huspriserne stiger i en nationalpark, så kan det være med til at forstærke den allerede kendte tendens; at helårsbeboelsen er under pres fra købedygtige fritidshusejere. Ikke at vi er fortalere for en meget rigid forvaltning af bopælspligt i de små øers boligmasse, for vi må også erkende, at der ikke er helårsbeboere til alle boliger på øerne. Og fritidshusejere er også en vigtig og aktiv ressource på øerne. Men at opgive en vis bopælspligt og overlade boligmarkedet helt til markeds kræfterne vil være meget uheldigt – kommunerne bør, i samarbejde med øerne, udarbejde en klar politik, hvad det angår.

Respektér øernes forskellighed

Det er et mantra i vores forening, at øernes forskellighed skal respekteres. Hvis vi tager de sydfynske øer, så er der stor forskel på eks. Strynø og Birkholm. Livsvilkår, demografi og infra- og erhvervsstruktur veksler fra ø til ø. Det er klart, at aktører indenfor oplevelsesøkonomi på større øer som eks. Strynø og Lyø nok kan have en umiddelbar større interesse i de muligheder som nationalpark vil betyde for det erhverv. Mens små øer som Birkholm og Hjortø nok har sværere ved at se, hvori det store potentiale ligger for deres små samfund. Vi mener derfor, at man bør respektere de enkelte øers ønsker og ikke trække turisme-projekter ned over hovedet på øer, der ikke er gearet til det eller har ønsker om det. Øernes erhvervsmuligheder er meget mere end blot turisme.

Sammenfattende

Ja, vi tror at en nationalpark i det sydfynske øhav kan være med til at forløse det potentiale, der er indenfor erhverv, der beskæftiger sig med oplevelsesøkonomi. Ja, vi tror at de udviklingsmidler, der følger med en nationalpark også vil være til gavn for de små ø-samfund. Og ja, vi tror at en nationalpark kan være med til at give de små øer positiv opmærksomhed også i bosætningsmæssig sammenhæng. Men vi er dog også så kyniske, at vi ikke ser en nationalpark alene som nøglen til bevarelse og udvikling af helårssamfundene på de små øer. Der skal meget mere til. En eventuel nationalpark bør ledsages af, at kommunerne vedtager en egentlig ø-politik, hvor man sikrer offentlig service, infrastruktur og bosætning.

Nationalparksdebatten har også beskæftiget sig med om en nationalpark bør være af den store model eller Tåsinge-modellen. Den debat ligger langt udover, hvad vi ønsker at forholde os til.

Med venlig hilsen

Dorthe Winther, formand

Sammenslutningen af Danske Småøer

Husmandsstræde 4, Omø

4230 Skælskør

Tlf. 58 19 91 80

dw@danske-smaaoer.dk

